

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Warszawa, dnia 20 lutego 2014 r.

DUS-0700-50-MS /14

J. Gidewicz U. Ober
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 25.02.14
nr. 108 podpis. *M*

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z wystąpieniem Pana Marszałka z dnia 4 lutego 2014 r., znak: BPS/043-48-2051/14, dotyczącym oświadczenia złożonego przez senatora Jana Marię Jackowskiego oraz grupę posłów podczas 48. posiedzenia Senatu RP w dniu 30 stycznia 2014 r. w sprawie przepisów dotyczących przyznawania rent rodzinnych, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Polityka społeczna państwa adresowana jest do ogółu społeczeństwa. W szczególności opieką otaczane są osoby znajdujące się w trudnej sytuacji bytowej i materialnej. W ramach rozwiązań systemowych osoby te mają zagwarantowaną pomoc w postaci świadczeń emerytalno-rentowych lub świadczeń rodzinnych. Uzupełnieniem pomocy systemowej są świadczenia materialne i niematerialne przyznawane z pomocy społecznej. Taki jest bowiem nadrzędny cel polityki społecznej państwa.

Prawo do świadczeń pieniężnych przewidzianych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440, z późn. zm.), a zatem i do renty rodzinnej, przysługuje osobom ubezpieczonym, czyli tym, które z tytułu wykonywanej pracy podlegały ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz członkom rodziny pozostałym po ubezpieczonym albo po osobie uprawnionej do emerytury lub renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Utrata żywiciela jest jednym z ryzyk ubezpieczeniowych, co oznacza, że obowiązek dostarczenia tym osobom środków utrzymania - w zastępstwie zmarłego pracownika - spoczywa na instytucji ubezpieczenia społecznego. Obowiązek zabezpieczenia finansowego

w postaci renty rodzinnej powstaje jednak tylko wtedy, jeśli zarówno zmarły, jak i osoby ubiegające się o taką rentę, spełnili określone prawem warunki. Warunkiem ogólnym powstania prawa do renty rodzinnej jest określony status żywiciela w chwili śmierci, który wyraża się ustalonym prawem do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, względnie spełnieniem warunków do uzyskania jednego z tych świadczeń.

Tym samym, prawo do renty rodzinnej z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tworzonego ze składek osób ubezpieczonych, przysługuje po osobie, która opłacała składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, i w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń.

Świadczeniem rentowym przyznawanym osobom niepełnosprawnym od dzieciństwa jest renta socjalna. Nie jest to jednak świadczenie przyznawane z systemu ubezpieczeń społecznych. Zasady i tryb przyznawania oraz wypłaty renty socjalnej reguluje ustawa z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013 r., poz. 982), zgodnie z którą renta ta przysługuje osobie pełnoletniej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało w ściśle określonym ustawowo okresie, tj.

- 1) przed ukończeniem 18. roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25. roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Jest to zatem świadczenie przysługujące osobom, które z powodu wcześniej powstałej niepełnosprawności nie miały szansy na wykonywanie pracy zawodowej i nabycie uprawnień do renty z tytułu niezdolności do pracy, a często nawet na zdobycie jakichkolwiek kwalifikacji zawodowych. Renta ta jest świadczeniem o charakterze obligatoryjnym, ciągłym i jej zadaniem jest kompensować brak możliwości nabycia uprawnień do świadczeń z systemu ubezpieczeń społecznych ze względu na całkowitą niezdolność do pracy powstałą przed wejściem na rynek pracy. Należy dodać, że renta socjalna jest świadczeniem finansowanym bezpośrednio z budżetu państwa.

Wobec powyższego nie można porównywać i łączyć renty socjalnej z rentą rodzinną. Inny jest bowiem ich cel oraz okoliczności, na skutek których dane uprawnienie zaistniało. Renta rodzinna jest efektem wypracowania stażu ubezpieczeniowego przez nieżyjącego członka rodziny i konsekwencją opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, podczas gdy renta socjalna jest wsparciem społecznym bezpośrednio kierowanym do danej osoby, w związku z jej sytuacją życiową.

Tym samym uprzejmie informuję, że nie przewiduje się podjęcia działań mających na celu umożliwienie pobierania dzieciom renty rodzinnej po zmarłym rodzicu, który pobierał rentę socjalną.

Dodatkowo chciałbym nadmienić, że osoby znajdujące się w trudnej sytuacji bytowej i materialnej mogą korzystać ze świadczeń z pomocy społecznej, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, z późn. zm.). Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu ubóstwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności czy też długotrwałej lub ciężkiej choroby.

z poważaniem

MINISTER
z up. PODSEKRETARZ STANU
Marek Bucior